

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrtletno din 8—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čkovni račun številka 10.603

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESECNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravišstvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cena inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Pomen ukinitve prepovedi izvoza orožja iz Amerike

Tri tedne je razpravljala senat ameriških Združenih držav o spremembi zakona o prepovedi izvoza orožja iz Amerike. Šele 27. X. zvečer je dosegel predsednik Roosevelt veliko zmago, ko je ameriški senat s 63 proti 30 glasom sprejel v končnem glasovanju zakonski predlog za spremembo sedanjega nevtralnostnega zakona v obliki, kakor ga je predlagala vlada, z nekaterimi senatnimi dodatki. Predlog še pride pred parlament, v katerem mu je že vnaprej zagotovljena znatna večina.

Z ukinitvijo prepovedi izvoza orožja je dopuščena prodaja ameriškega orožja in streliva vojskojučim se državam proti plačilu v gotovini.

Prepovedan je prevoz orožja in streliva z ameriškiimi ladjami in prodaja zasebnim trgovskim podjetjem.

Računati je, da bo začela Amerika v drugi polovici novembra dobavljati Angliji in Franciji že naročenih 6000 letal in 1000 podmorskih lovcev.

Sprememba ameriškega zakona temelji sicer na načrtu »plačaj in odpelji«, vendar bo služila samo zapadnim velesilama, ker le ti dve lahko plačata takoj vsako naročilo v zlatu in obvladata tudi vse poti do Amerike.

O kakih dobavah Amerike Nemčiji ne more biti niti govora, ker Nemci nimajo plačilnih sredstev za inozemstvo in povrh so še zaprti na morju od Anglije ter Francije.

Da bosta Velika Britanija in Francija edini naročniki ameriškega vojnega blaga, je razvidno iz naslednje uradne ugotovitve: Zlate rezerve francoske Narodne banke znašajo 92 milijard frankov, angleške pa nad 260 milijonov funtov. Razen tega razpolaga Anglija z zlatimi zalogami svojih dominijonov: Avstralije, Nove Zelandije, južne Afrike in Kanade. Predvsem pa treba še posebej poudariti, da proizvaja angleška južna Afrika na celem svetu največ zlata!

Nemci pripravljeni na velik napad

Po poročilih iz Pariza stoji zapadno bojišče pod vtisom dobro pripravljenega velikega nemškega napada, kateri se lahko vsak trenutek sproži. Francosko vojaško poveljstvo trdi, da so zbrali Nemci od Luksemburga do Rena 75 divizij, 18 divizij čaka vzdolž nemško-holandske meje, 12 je zasedlo nemško-švicarsko mejo med mestom Basel ter Bodenskim jezerom, 9 je pripravljenih ob nemško-švicarski meji med Bodenskim jezerom in italijansko mejo. Vojaški opazovalci menijo, da bi

nemško vrhovno poveljstvo moglo izbrati za napad ali Holandsko in Belgijo, ali Švico, ker je le malo verjetno, da bi skušalo izvršiti frontalni napad na francosko Maginotovo črto. Ni pa tudi izključeno, da bodo Nemci skušali napasti preko severa in juga, tako da bi prišli v primeru uspeha za hrbet Francozom in Angležem v Maginotovi črti.

Trenutno ovirata pričetek velike nemške ofenzive dež ter sneg.

Navijanje cen

V naših krajih se ponekod pojavlja neopravičeno dviganje cen tudi za predmete, ki so za prehrano prebivalstva potrebni. Radi tega je med ljudstvom dosti nezadovoljnosti, ki si išče duška tudi po časnikih. Kar velja za naše kraje, velja tudi in še v večji meri za druge pokrajine, zlasti na Hrvaškem. Kakor poroča »Hrvatski Dnevnik«, so v nekaterih delih severne Dalmacije mnogi vaški trgovci začeli »radi vojnega stanja« neusmiljeno dvi-

gati cene živilskim potrebščinam. Nekaterih monopolskih predmetov (sol, tobaka, šibic, sladkorja, kave, petroleja) sploh »nimajo«. Če se te stvari dobijo, je treba plačati 20 din za 1 kg sladkorja, 10 din za 1 l petroleja. »Hrvatski Dnevnik« pripominja: »Takšne navijalce cen bi bilo treba kaznovati ne samo z globo in zaporom, kakor je predvideno, marveč z odvzetjem pravice trgovanja.«

Obmejni dinarski dan!

Na naši severni narodni meji je veliko ubogih šolskih otrok, ki niti v šolo ne morejo, ker nimajo zadostne obleke in obutve.

Slovenska Straža v Mariboru je sklenila pripraviti jim božičnico in prireja v ta namen v nedeljo, dne 19. novembra, po vsej Sloveniji dinarsko zbirko za ubogo obmejno deco.

Vsak Slovenec in vsaka Slovenka daruj 1 dinar za narodno mejo!

Kar daruješ za narodno mejo, daruješ za varnost svojega naroda!

Naše organizacije, ki so naprošene, da ta dan prodajajo posebne značke z napisom: Trdna meja — varna domovina, bodo storile svojo dolžnost.

Bog in narod! Slovenska Straža.

Zdramite se, bratje in sestre! K zavesti!

Hodil po zemlji sem naši. In poslušal sem ljudi. Govorijo, pa veliko govori. Pa vsak vse ve in vsak vse najbolj ve. Prava ploha govorice o zunaj in o domu. Ljudje poslušajo, zijajo, bolj ko je novica neumna, bolj ji verujejo.

Od kod so te novice? Privrele so iz nepoučenih glav, ali pa jih je sejla hudoben človek, ker se veseli dolgih obrazov preplašenih ljudi, ki poslušajo njegovo izmišljeno modrovanje. Ali pa jih je trosil v svoji zlobi človek, ki si želi prevratov, ker upa na dobiček, kakor tat, ki je enemu kmetu zažgal, da je pri drugem lahko kradel, ko so šli ljudje gasit.

Ne bomo tu odgovarjali na vse te čenče. Zal nam je samo, da teh zločincev, ki trapijo narod z raznimi govoricami, oblast težko dobi, ker ljudje vsakokrat račejo »neki« je bil, neki, ki ga nihče ne pozna, pa mu vsak veruje.

Pač pa povemo tu vsem nepoučenim: Ne nasedajte govoricam! Pač pa moramo povedati vsem, ki jim je naložena skrb za narod: Z vso odločnostjo in doslednostjo iztrebite govorice in iztreznite one, ki jim nasedajo! Obenem pa vas spomnimo na našega velikega voditelja, ki ljubi, misli in dela za naš narod, da se mu lahko zaupa kakor otrok očetu!

Ko je naš narod bil pred enim stoletjem v nezvesti, tedaj ga je zdramil Anton Martin Slomšek in mu je zaklical: »Prijetelji, zavedajmo se, da smo Slovenci!« In ta klic k zavesti je zdramil naš narod in ga očeval v bojih ponemčevanja, ga vodil k svobodi leta 1918. in v lastno državo, ga krepil tudi tedaj, ko smo bili v preizkušnji zaradi lastnih slovenskih bratov, ki so nam skušali preprečiti, da bi se ime »slovenski narod« sploh še smelo izgovarjati. Ta zavest pa nas more in mora združiti tudi za bodočnost!

Kdor v teh dneh misli le na sebe in svoje koristi in mu naroda ni mar — kdor v teh dneh tipa za tujim vodstvom, bodisi od severa ali juga, od vzhoda ali zahoda — kdor samo podvomi o moči in sili našega naroda — kdor pusti v nemar, da nepoučeni ali zlobni širijo med narod govorice, ki morejo našo narodno skupnost razhlajati — kdor ni pripravljen žrtvovati vse, da se ohrani skupen naš dom, ta te zavesti nima.

Zdramite se, bratje in sestre! Res, da je pri severnih sosedih vojni požar, toda mi zato ne smemo zgubiti glave.

Dvajset let smo se lahko igrali svojo državo, sedaj je dovolj te detinske dobe, sedaj je čas, da svojo lastno narodno državo z vso močatostjo čuvamo in ohranimo našemu narodu.